

Мріє навчати й учнів вдихати у дерево душу

У Сарненському вищому профтехучилищі № 22 працює заслужений майстер народної творчості України, член національних спілок художників та майстрів народного мистецтва України Василь Познік. Знаходжу його в невеличкій майстерні, де з коридору пахне тесаним деревом. На порозі зупиняюся від несподіванки - церковні царські врата... Де вони тут узялися? Ліворуч на хресті - зрісся з деревом у кольорі й матеріалі.

Син Божий і людський, розп'ятий... Поглядом охоплюю приміщення - і стає зрозуміло, що це таки не церква, а майстерня. Он праворуч і наставник із учнями посхилялися над різьбленням - вкладають свою лепту у царські врата.

Василь Степанович розповідав їм не раз, що майстром родився, а навчився. Шлях до успіху буває ой яким непростим, і часто хочеться зійти з дистанції, та щось невідоме веде далі й міцно тримає за руку.

У 7 років Василько став круглим сиротою - тато загинув на фронті, а за ним відійшла в інший світ мама. Залишився з бабусею в селі Глушиця на Рівненщині. Та, мабуть, є вона, доля, каже Василь Степанович. Що б не сталося, а виходить на добре. Якщо Бог щось одне забирає, то друге дає.

- Закінчив 7 класів - треба шукати роботу. В селі була майстерня, у якій трудилися інваліди - шили чоботи, ремонтували. Навчився біля них і собі. Заробляти гроші можна було, але не до душі була мені ця робота. Всього наслухаєшся, надивишся, а душа чогось іншого просить. І тут почув - хтось грає на гармошці. От би й собі так! - пригадує Василь Степанович, як загорівся бажанням грати. - Попросив у товариша гармошку, а він : «Намалюй мені за це карти!» (бачив, що непогані портрети вдаються). Гарні карти намалював і грати навчився. Потім 6 місяців ходив на курси баяна та диригування у Рівном. А роботи у своєму селі не було, той надумав, 17-річний, їхати з двома хлопцями в Казахстан. Там вони підло покинули

мене – якось треба було самому виживати. Тож і чоботи шив, і малював плакати «Хай живе КППРС!», і на баяні грав у клубі, розповідає майстер, сумно посміхаючись.

Ще з дитинства йому боліла нога, і все нестерпніше, а там, на чужині, поклали в лікарню, видалили пошкоджену кістку з тазового суглоба, наклали гіпс і на 9 місяців прикували до ліжка.

- Щоб не впасти у розпач, знайшов собі заняття – малював портрети і грав на баяні, так відволікався, - каже Василь Степанович.

Потім дав Бог стати на ноги, хоч кульгає й досі, влаштувався при лісництві художником, захопився різьбою по дереву. З того часу це стало справою життя. У кожному лісгоспі було сувенірне виробництво, творив для душі, не копіював, тому й виходило – його роботи були окрасою виставок. А романтична душа все шукала подорожей. У Ростові скручував болти на мостах на 8-метровій висоті, у Запоріжжі працював декоратором, художнім керівником.

- Їздив по світу, аж поки не втихомирила жінка, - сміється Василь Степанович. А дружину знайшов усе-таки на батьківщині, у сусідньому селі. Все життя їй дякує, що не побоялася вийти заміж за бідного сироту, попри нарікання батьків. Двох донечок мають, онуків. Василь Степанович знайшов у дружині ту ласку, якої недоотримав малим. Тому й досі ліричні вірші присвячує коханій, і гумор пише із життєвих бувальщин, бо не втратив оптимізму.

У дитинстві тішився, коли-заграє гармошка, хотілося жартувати, щоб сумно не було. Веселого повно на кожному кроці, - вважає гуморист, - треба вміти бачити і сміятися, щоб не плакати.

А тоді наче вибачається:

Та я нічого «жирного» не пишу, а просте, побутове, аби звичайним людям ставало веселіше.

Отак усе життя накульгуючи на ногу, змагається з фізичною вадою духовними здобутками. Тому, мабуть, у його роботах стільки несподіваних сюжетів. У виробках, як на блюдечку, викладена життєва філософія: з'єднані суцільним кільцем ложки, вирізані з одного поліна - такі часто дарують на весілля, щоб пара була нерозлучною. Дуже багато сюжетів на вірші Тараса Шевченка: особливо близькі йому твори Кобзаря на сирітську тематику. А от про скульптуру на подвір'ї училища, що зображає, як по дереву до верхівки повзуть два ведмеді, а третій зверху сидить і ласує медом, Василь Степанович каже, що це про владу: всі лізуть, аби до меду.

- Чому «хтось буде, а хтось руйнує і неситим оком на край світу заглядає»? - міркує Шевченковими словами Василь Степанович. - Ця вічна метушня була й буде, але не той сильний, хто має сильні м'язи, а той, хто має силу прощати. Десь зникло вболівання за ближнього, світ міняється, сучасна людина відрізняється від колишньої. Навіть учні чимось перевантажені, у вухах - навушники і ніякого інтересу до ближнього, наче вони з іншої цивілізації.

Часом сумує за своїми дітьми, які живуть далеко, час безповоротно втікає, а бачаться рідко. Тому й відрада - у роботі, яку любить понад усе. Каже, має два крила, які дають змогу летіти, - улюблена робота й кохана дружина.

Крім визнання, майстер особливого нічого не заробив. Навіть гараж, де стоїть стара інвалідна автівка, комусь став на заваді. Колись попередні очільники райради дали йому місце під нього, а тепер та ділянка виявилася чиеюсь. Що ж, прийшли нові керівники, вже й забулося, що Василь Степанович - учасник численних обласних, зональних, всесоюзних виставок-оглядів. А почесні грамоти, нагороди й дипломи, подяки та відзнаки нікому очі не муляють. Слава скороминуча, але самобутні роботи, що зберігаються у музеях Києва, Львова, Рівного, рідних Сарн, послужили репродукціями до багатьох видань народного декоративно-прикладного мистецтва, говорять самі за себе.

- Може, комусь і згодиться те, що я роблю, - мовить майстер і поправляє незграбно затерті учнями різьблення на царських вратах. Мріє, що іконостас тішитиме парафіян у

капличці училища багато років. Учнів, каже, мало таких, що тямлять у різьбі. Приглядається до них, щоб побачити прояви таланту, і надіється : «Кидаю у них зерно, колись воно заворушиться й проросте...».

Занюк Л.